

ریاضی و آمار ۲

استدلال به روش قیاس استثنایی و تفاوت آن با مغالطه

- قیاس استثنایی :

این استدلال را به شکل‌های زیر می‌توان بیان کرد (∴ نماد نتیجه‌گیری است).

$$\text{مقدمه ۱ : } p \Rightarrow q$$

$$\text{مقدمه ۲ : } p$$

$$\therefore q$$

$$[(p \Rightarrow q) \wedge p] \Rightarrow q$$

\downarrow نتیجه \downarrow مقدمه ۲ \downarrow مقدمه ۱

مقدمه ۱: اگر الف آنگاه ب

مقدمه ۲: الف

∴ ب

- نکته: نتیجه استدلال استثنایی در صورتی قرص و محکم است که مقدمه ۱ از نظر علمی و منطقی درست باشد. در غیر این صورت، به نتیجه آن اعتمادی نیست. البته صرف‌نظر از نتیجه، این روش استدلال کردن، همیشه درست است.

گفتیم این نوع استدلال، از لحاظ ساختاری درست است؛ ولی نمی‌توانیم بگوییم نتیجه به دست آمده حتماً درست است؛ چون مقدمه ۱ ممکن است درست نباشد

- مغالطه: گاهی اوقات از استدلال استثنایی به شکلی نادرست استفاده می‌شود که به آن مغالطه یا می‌گوییم. در مغالطه، نحوه نتیجه‌گیری به این صورت است:

$$\text{مقدمه ۱ : } p \Rightarrow q$$

$$\text{مقدمه ۲ : } q$$

$$\therefore p$$

ریاضی و آمار ۲

البته مغالطه در عین حالی که استدلالی نادرست و نامعتبر است اما نتیجه اش ممکن است درست یا نادرست باشد.

مدرسه مجازی آینو